

Prosjektet Treårig yrkesfaglærerutdanning ved NTNU og HiST STYRINGSGRUPPEN

Møtet 10.11 06 kl 14.00

Saksbehandler: Jarle Landro

SG 35/06: STYRINGSORGANET – SAMMENSETNING OG MANDAT

Saken kan ikke gjøres ferdig før spørsmålet om økonomien er på plass. Foreslår likevel at saken åpnes for ytterligere kommentarer. Har kopiert inn forslaget fra forrige møte.

Forslag til vedtak:

Mandat:

Styringsorganet for treårig yrkesfaglærerutdanning (foreløpig betegnelse) er et organ under styret for NTNU og styret for HiST. Styringsorganet for treårig yrkesfaglærerutdanning kan gis fullmakt til å avgjøre saker innenfor avgrensede saksområder.

Styringsorganet for treårig yrkesfaglærerutdanning har følgende arbeidsoppgaver:

- 1. Ta initiativ overfor styrene i saker som angår den treårige yrkesfaglærerutdanningen*
- 2. Gi tilråding om strukturen i yrkesfaglærerutdanningen*
- 3. Vedta fagplaner for yrkesfaglærerutdanningen*
- 4. I samarbeid med avdelingene på HiST og PLU på NTNU foreslå hvilke utdanningsprogrammer det skal gis tilbud innenfor*
- 5. I samarbeid med avdelingene på HiST og PLU på NTNU foreslå det totale antall studieplasser innenfor den treårige yrkesfaglærerutdanningen*
- 6. Vedta dimensjonering av og opptaksrammer for de forskjellige utdanningsprogrammene innenfor den rammen som til enhver tid gjelder for antall studieplasser for studiet som helhet*
- 7. Vedta hvor ofte det skal tas opp studenter til de forskjellige utdanningsprogrammene*
- 8. Behandle og avgjøre søknader om dispensasjon fra studieforskriften for NTNU §4 nr. 4 (studierett og studieprogresjon)*
- 9. Se til at utdanningen er i samsvar med nasjonale rammeplaner og føre tilsyn med at læringsmålene nås*
- 10. I samarbeid med berørte avdelinger på HiST og PLU på NTNU påse at kvalitetsarbeidet følges opp med særlig vekt på relevans i forhold til behovene i skole og næringsliv/institusjoner.*
- 11. Foreslå overfor rektorene uttalelser på vegne av NTNU/HiST i høringssaker som berører yrkesfaglærerutdanningen*
- 12. Vurdere samsvaret mellom målsetting og oppgaver for den treårige yrkesfaglærerutdanningen og de ressurser som brukes på studiet*
- 13. Aktivt fremme likestillingsperspektivet i yrkesfaglærerutdanningen*

- 14. Arbeide for å fremme NTNUs og HiSTs interesser i forhold til representasjon i relevante nasjonale og internasjonale fora*
- 15. Rapportere til styrene om vedtak som er fattet i henhold til fullmakter*
- 16. Utarbeide årlig en rapport til styrene om studiet med vekt på kvalitetsforbedrende tiltak*
- 17. For øvrig behandle saker om treårig yrkesfaglærerutdanning som skal til styrene ved NTNU og HiST*

Sammensetning:

Styringsorganet for treårig yrkesfaglærerutdanning får følgende sammensetning:

3 representanter med vara utpekt av styret for NTNU

3 representanter med vara utpekt av styret for HiST

1 representant med vara utpekt av studentene

1 representant med vara utpekt av NHO

1 representant med vara utpekt av LO

1 representant med vara utpekt av KS

1 representant med vara utpekt av Utdanningsforbundet

Navn

Forvaltningsutvalget for treårig yrkesfaglærerutdanning

Ikrafttredelse

Forvaltningsutvalget trer i funksjon 1. mars 2003

Saksutredning

Mandatet

Utredningen (juni 2006) blir det sagt følgende om et felles styringsorgan for den treårige yrkesfaglærerutdanningen:

Det oppnevnes et felles styringsorgan for yrkesfaglærerutdanningen. NTNU og HiST skal være likeverdig representert i styringsorganet. Studentene skal også være representert. I tillegg skal det være eksterne representanter fra videregående skole og fra næringslivet. Det er foreløpig ikke tatt stilling til hvor mange representanter det skal være fra hver av partene.

Det vil være styrene ved NTNU og HiST som har det overordnede ansvaret for den treårige yrkesfaglærerutdanningen ved NTNU og HiST, og derfor må også disse organene behandle og ta ansvar for prinsipielle beslutninger angående studiet, og de må også kunne følge opp studiet på en god måte.

Utredningen legger opp til at *Styringsorganet for treårig yrkesfaglærerutdanning* får en sammensetning som vil gi det en høy kompetanse på lærerutdanning og på hvilke behov som finnes i skole og næringsliv/institusjoner. Avgjørelser som det er forsvarlig å delegere, bør

delegeres til *Styringsorganet for treårig yrkesfaglærerutdanning*. Dette organet bør være underordnet de to styrene. Når det gjelder den interne saksgangen fram til behandling i styrene, vil det måtte være et internt spørsmål for den enkelte institusjoner, men både mandat og rutiner for saksgang bør være slik utformet at en sikrer en kvalitativt god saksbehandling samtidig som en får en rask framdrift i sakene.

Forslaget til mandat legger opp til at *Styringsorganet for treårig yrkesfaglærerutdanning* skal spille en sentral rolle når det gjelder å kvalitetssikre den treårige yrkesfaglærerutdanningen og vurdere og komme med forslag til endringer/forbedringer i utdanningen. Mandatet pålegger organet å følge opp en rekke sider ved studiene, bl.a. følgende:

- Hvilke utdanningsprogrammer som skal tilbys
- Det totale antall studieplasser
- Forholdet mellom kvalitet og økonomi

Avgjørelsen på de feltene som her er nevnt, bør ligge på styrenivå, bl.a. fordi endringer her kan føre til nye oppgaver for PLU og for avdelinger på HiST

I forslaget til vedtak legges det opp til at organet skal få beslutningsmyndighet i følgende saker:

- ***Vedta fagplaner for yrkesfaglærerutdanningen***

Styret ved NTNU har akseptert at underliggende organ (Forvaltningsutvalget for lærerutdanning) kan vedta studieplaner (fagplaner). HiST har vedtatt det samme når det gjelder justeringer. (På HiST er det avdelingsstyrene som har fått delegert denne retten.) Den mest logiske ordningen etter at *styringsorganet for treårig yrkesfaglærerutdanning* er opprettet, er at dette organet vedtar fagplanene. Helhet og sammenheng og høy relevans i forhold til behovene i skoleverket og bedrifter/institusjoner vil være avgjørende når fagplanene skal vedtas. Styringsorganet for treårig yrkesfaglærerutdanning vil besitte den nødvendige kompetanse til å vektlegge disse og andre avgjørende forhold knyttet studiet.

- ***Vedta dimensjonering av og opptaksrammer for de forskjellige utdanningsprogrammene innenfor den rammen som til enhver tid gjelder for antall studieplasser for studiet som helhet***

Utredningen legger opp til at de 50 studieplassene som skal opprettes, fordeles på fem utdanningsprogrammer. Det vil i utgangspunktet være naturlig å legge ut 10 plasser til hvert utdanningsprogram. Senere kan det bli naturlig å justere dette innenfor den rammen som til enhver tid gjelder for antall studieplasser for studiet som helhet. Intet organ vil ha bedre kompetanse til å vurdere dette spørsmålet enn *styringsorganet for treårig yrkesfaglærerutdanning*. Slike endringer vil heller ikke kunne ha så store konsekvenser for driften at det er nødvendig at saken behandles av styrene.

- ***Vedta hvor ofte det skal tas opp studenter til de forskjellige utdanningsprogrammene***

Ved de høgskolene som nå har treårig yrkesfaglærerutdanning, blir det stadig vurdert hvor ofte en skal ta opp studenter til de ulike utdanningsprogrammene. Praksisen har variert noe, særlig ut fra erfaringer med søkningen. *Styringsorganet for treårig yrkesfaglærerutdanning* bør ha myndighet til å vurdere dette spørsmålet og fatte vedtak. Det må forutsettes at eventuelle variasjoner i opptaksfrekvensen innenfor enkelte utdanningsprogrammer må

gjennomføres på en slik måte at en holder seg innenfor og oppfyller rammen for studenter på årsbasis.

- ***Behandle og avgjøre søknader om dispensasjon fra studieforskriften for NTNU §4 nr. 4 (studierett og studieprogresjon)***

Denne avgjørelsesmyndigheten er delegert til Forvaltningsutvalget for lærerutdanning ved NTNU når det gjelder PPU-studenter. Det er ingen grunn til at *Styringsorganet for treårig yrkesfaglærerutdanning* ikke skal ha den samme myndigheten.

Fellessaker og institusjonssaker

I utredningen ble det lagt stor vekt på at studiet skal være preget av helhet og sammenheng mellom de forskjellige delene av studiet. Det er også bakgrunnen for at flere overordnede forhold er foreslått lagt inn i mandatet for *styringsorganet for treårig yrkesfaglærerutdanning*. Samtidig er det lagt opp til en klar arbeidsfordeling mellom NTNU og HiST, og det synes klart at en rekke saker som berører dette studiet, vil være institusjonssaker som avgjøres ved den enkelte institusjon.

Det er lagt flere viktige føringer i utredningen (juni 2006), for eksempel følgende:

- Den treårige yrkesfaglærerutdanningen ved NTNU og HiST skal være et skreddersydd studium for denne studentgruppen, noe som må bety at en størst mulig grad har særegne undervisningsgrupper for disse studentene både i faglig bredde, faglig dybde og yrkesdidaktikk
- Det skal inngås en egen avtale mellom NTNU og HiST om økonomien.

Statlige overføringer, den nevnte avtalen mellom institusjonene og interne økonomiske prioriteringer vil legge rammene for driften. Så blir det opp til den enkelte institusjon, avdeling og enhet å avgjøre gruppedeling og andre konkrete forhold. Disse avgjørelsene kan ikke overprøves av *Styringsorganet for treårig yrkesfaglærerutdanning*. Dette organet har imidlertid ansvar for å kvalitetssikre studiet og rapportere til styrene. Hvis organet mener at kvaliteten er for dårlig med de ressurser som benyttes, har det felles styringsorganet både rett og plikt til å si ifra, foreslå endring og i siste instans foreslå studiet beskåret eller nedlagt, men organet har ingen myndighet over pengene.

Det er også den enkelte institusjon som har arbeidsgiveransvaret, og det blir en institusjonssak å foreta tilsetninger, fastsette lønn, fordele arbeidsoppgaver og følge opp den enkelte arbeidstaker.

I utredningen s. 16 blir følgende oppsummert:

- *NTNU og HiST vil legge opp til en helhetlig yrkesfaglig satsing som innbefatter følgende studietilbud:*
 - *En treårig yrkesfaglærerutdanning (bachelor)*
 - *PPU for yrkesfag (videreføring av tilbudet ved PLU/NTNU)*
 - *Instruktørutdanning*
 - *Videreutdanning og etterutdanning av lærere i videregående skole og ansatte i bedrifter/institusjoner både når det gjelder breddekompetanse, dybdekompetanse, yrkespedagogikk og yrkesdidaktikk*

Det vil senere bli vurdert om det skal startes et masterstudium.

Dette må følges opp i fortsettelsen av alle involverte. Fagplangruppene er pålagt å komme med forslag til moduler som kan brukes både til instruktørutdanning og videreutdanning av yrkesfaglærere. Her kreves det samhandling, og *Styringsorganet for treårig yrkesfaglærerutdanning* må ikke bli en isolert fra den virksomheten som institusjonene ellers driver innenfor yrkesfaglærerutdanning.

Sammensetning av styringsorganet

I utredningen legges det overordnede føringer for sammensetningen: NTNU og HiST skal være "likeverdig representert", hvilket må bety at de to institusjonene skal ha like mange representanter i organet. I tillegg skal følgende grupper være representert:

- studentene
- næringslivet
- videregående skoler

En del andre spørsmål må også avklares:

a) Hvordan skal styrkeforholdet være mellom NTNU og HiST på den ene siden og andre medlemmer av organet på den annen?

NTNU og HiST skal ha det juridiske og pedagogiske ansvaret for den treårige yrkesfaglærerutdanningen, og det blir da naturlig at de to institusjonene samlet har flertall i styret.

b) Hvor mange representanter skal det være fra de eksterne samarbeidspartene?

Det må avklares om de eksterne samarbeidspartene skal ha en eller to representanter hver. Dersom de får en representant hver, vil det føre til at antall medlemmer av styringsorganet kan holdes på en lavt nivå, noe som kanskje kan gjøre organet mer effektivt.

Dersom de eksterne får to representanter hver, åpner det for at *partene*, dvs. både arbeidsgiver- og arbeidstakersiden, i næringsliv og skole kan bli representert. Sterke hensyn taler for at denne løsningen velges. Alle disse partene har vært inne i prosessen fra første stund. De har bidratt med konstruktive innspill, og de viser en sterk vilje til å engasjere seg aktivt i studiet i fortsettelsen, jf. brevet fra LO Trondheim (vedlegg). Et tett samarbeid med arbeidsgiversiden i skolen og næringsliv/institusjoner og er viktig for å sikre en relevant lærerutdanning og tilstrekkelig mange praksisplasser. Arbeidsgiversiden er også avgjørende når det gjelder tilsetting av uteksaminerte kandidater.

Samtidig er det viktig at de involverte profesjonene, lærere og fagarbeidere, trekkes aktivt inn og får innflytelse over utdanningen. Dette er ikke bare viktig for å sikre en god utdanning, men også for å gi utdanningen høy legitimitet i den videregående skolen og i bedrifter/institusjoner. Dersom de nevnte organisasjonene får sete i styringsorganet, vil det kunne bli et godt kort i markedsføringen av studiet.

Hensynet til kvalitet og til legitimering av studiet i viktige målgrupper bør veie tyngre enn effektivitetshensyn. Det foreslås derfor at det blir to representanter for partene i skole og to representanter for partene i næringslivet.

Hvem skal representere partene i bedrifter/institusjoner?

I utredningen heter det at næringslivet skal være representert, mens institusjoner, hvilket bl.a. kan bety offentlig helsevesen, ikke er nevnt. Dette ble ikke problematisert den gang. Det kan argumenteres for at både næringsliv og offentlige institusjoner bør være representert, men det vil føre til at styret blir svært stort og frarådes derfor. I forslaget legges det opp til at det er næringslivet ved NHO som skal være representert. Det er flere grunner til dette:

- De teknologiske utdanningsprogrammene prioriteres i Trondheim, og det er også på disse områdene en kan forvente størst utfordringer når det gjelder rekruttering
- NHO er den største arbeidsgiverorganisasjonen i næringslivet, og det er også den arbeidsgiverorganisasjonen i næringslivet som har høyest kompetanse på utdanning.

Som landets største hovedorganisasjon vil NHO være selvskreven som representant for arbeidstakersiden når de teknologiske fagene er prioritert.

Nasjonale eller lokale representanter?

Det er foreslått nasjonale representanter fra de eksterne partene. En slik representasjon vil være tyngre. Samtidig bør det legges føringer som sikrer at det blir oppnevnt representanter som kjenner feltet godt og som vi kan samarbeide tett med. Det vill på mange måter være en fordel om storparten av de eksterne representantene bor og arbeider i trøndelagsfylkene eller Møre og Romsdal.

Hvem skal representere partene i skoleverket?

De aller fleste videregående skoler er offentlige, og KS representerer da arbeidsgiversiden. KS bør derfor få peke ut arbeidsgiverrepresentanten fra skoleverket. De fleste yrkesfaglærerne er organisert i Utdanningsforbundet, og det blir derfor naturlig at dette forbundet får arbeidstakerrepresentanten i skolen.

Vararepresentanter

For å sikre at alle parter blir representert på møtene, foreslås det at partene oppnevner vararepresentanter.

Navnet på styringsorganet

Det bør finnes et navn på dette organet som signaliserer hvilken funksjon organet har. Samtidig vil det være en fordel om betegnelsen blir naturlig inn i den terminologi som ellers benyttes ved NTNU/HiST.

HiST har et høgskolestyre for hele institusjonen og et avdelingsstyre ved hver avdeling. I tillegg er det utvalg, for eksempel for tilsetting. Det er delegert avgjørelsesmyndighet til avdelingsstyrene og til utvalg i en del saker.

NTNU har et styre for hele institusjonen. Utdanningsvirksomheten er organisert med et utdanningsutvalg for hele NTNU og to forvaltningsutvalg, Forvaltningsutvalget for sivilingeniørutdanning og Forvaltningsutvalget for lærerutdanning. Både utdanningsutvalget

og de to forvaltningsutvalgene har fått delegert beslutningsmyndighet i en del saker, og har ellers en rådgivende funksjon, forvaltningsutvalgene overfor utdanningsutvalget og utdanningsutvalget overfor styret. NTNU har også en lang rekke råd, som har rådgivende funksjon.

Styret for treårig yrkesfaglærerutdanning

Begrepet signaliserer klart at organet har myndighet. NTNU har imidlertid bestemt at begrepet styre skal reserveres til topporganet, og bruk begrepet programstyret vil således ikke kunne vedtas uten at denne politikken endres.

Programstyret for treårig yrkesfaglærerutdanning

Begrepet er tydelig i forhold til hvilken oppgave organet har og slik sett velegnet, men også her vil man støte an mot den gjeldende begrepsfilosofien på NTNU. Universitetet har en politikk for heller ikke å bruke avledede former av *styre*..

Rådet for treårig yrkesfaglærerutdanning

NTNU har en rekke råd som har fått delegert myndighet. Dette er likevel et begrep som utelukkende signaliserer at organet er rådgivende, og det vil være uheldig, ikke minst i forhold til eksterne samarbeidspartnere.

Utvalgt for treårig yrkesfaglærerutdanning

Begrepet utvalg benyttes ved begge institusjoner. Det er en brukbar løsning, men begrepet sier lite i seg selv.

Forvaltningsutvalget for treårig yrkesfaglærerutdanning

Betegnelsen signaliserer at organet har et forvaltningsansvar, altså at det har en delegert myndighet. Slik sett er begrepet tydeligere enn begrepet utvalg.

Samarbeidsutvalget for treårig yrkesfaglærerutdanning

Begrepet fokuserer på noe av det viktigste når det gjelder så vel organet som utdanningen. Begrepet vil være nytt i forhold til eksisterende begrepsbruk ved NTNU og HiST, men neppe problematisk.

Oppsumert: Alt tyder på at NTNU vil avvise betegnelsen *styre* med avledninger. Betegnelsen *råd* blir trolig for svak. Det vil derfor trolig være best å velge betegnelsen *utvalg* eller en avledning av denne betegnelsen. Tre alternativer legges fram i forslaget til vedtak.